

A pécsi Alternatív Színházi Műhely Alapítvány pályázata

(Janus Egyetemi Színház)

A *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* 1996-ban jött létre, és céljainak megvalósításáért életre hívta a Janus Egyetemi Színházat, ami az első évadát a *Pécsi Harmadik Színházban* töltötte. 1997 őszén a *Pécsi Tudományegyetemen* (akkor Janus Pannonius Tudományegyetem) megnyílt a *JESZ* első önálló játszóhelye, melynek támogatásába és fenntartásába is bekapcsolódott az Egyetem.

1999-re a *Janus Egyetemi Színház* Pécssett fontos és elismert szereplője lett a város színházi életének. Bemutatói sikeresek voltak, eljutott a hazai legjelentősebb fesztiválokra (*Alternatív Szemle, Kortárs Drámafesztivál, ifj. Horváth István Nemzetközi Színjátós Fesztivál, POSZT Off*),

2000-ben a *JESZ* elvesztette játszóhelyét (födémje megrepedt, az épületrész életveszélyessé vált) az Egyetemen, és az egyetemi társulat a *Pécsi Nemzeti Színházban* tartotta az előadásait és a próbáit. 2003-ban aztán az PTE ismét önálló játszóhelyet alakított ki a *JESZ* számára. 2006-ban a *JESZ* fennállásának 10. évfordulója alkalmából az Egyetem vezetése a társulatnak az „Egyetemi kultúráért” elnevezésű díjat adományozta. A következő években a szakmai munka sikeressége számos kritikában, hazai és külföldi díjban mutatkozott meg.

2011 nyarán átadták a *Zsolnay Kulturális Negyed*et. Az új létesítmény egyetemi negyedébe a PTE Művészeti Kara, a Bölcsészkar két tanszéke és a *Janus Egyetemi Színház* költözött. Ezzel a *JESZ* végleges és professzionális otthonra lett. A városi tulajdonú egyetemi bérlemény egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdiótér, tágas öltözőkkel mosdókkal, zuhanyzókkal, mellette világosító és hangosító stúdiók, irodák és egy 80 négyzetméteres próbaterem szolgálja a színházat. A beköltözés 2011 augusztusában megtörtént, és azóta 2017-ig a *JESZ* húsz bemutatót tartott itt. 2017. január 22-én a húszéves Janus Egyetemi Színház az egyetemi színjátszás új modelljének kialakításáért, valamint magas színvonalú művészi munkájának elismeréseként *Csokonai Vitéz Mihály Közösségi-díjban* részesült.

A színház kezdettől folytatója kívánt lenni annak a hagyománynak, amely a 60-as, 70-es években a legendás egyetemi színjátszó csoportok legjobbjainak munkásságát jellemezte. És folytatója kívánt lenni annak a pécsi hagyománynak is, amely a 80-as években az egyetemi színjátszást a hivatásos színészek bevonásával ötvözte.

Így a *Janus Egyetemi Színház* művészi gyakorlatában már 1998-ra kialakult az az alternatív forma, ami a színház működését a mai napig jellemzi: Társulatának magja (20-30 fő szinte az egyetem minden karáról érkező) egyetemistákból áll. A folyamatosan képzésen, tréningeken résztvevő egyetemista csapat, generációkba szerveződik, és 2-3 évenként megújul. Ehhez a közösséghez tartoznak még azok a hivatásos színészek és alkotók (rendezők, tervezők, zenészek), akik rendszeresen részt vesznek a *JESZ* előadásainak létrehozásában.

A *Janus Egyetemi Színház* a kezdetektől fogva több rendezővel dolgozik, és ez lehetővé teszi, hogy a társulat nyitott maradjon, és többfajta színházi nyelven legyen képes megszólalni.

A *JESZ* a kezdetektől repertoárt játszik. Ma már 40-50 fős nyitott társulatóval évente 3-4 bemutatót tart, e mellett befogad előadásokat, így 80-90 alkalommal áll közönség elé. A *Janus Egyetemi Színház* előadásait évente 3000-5000 néző látja.

Ez a közönség elsősorban az egyetem hallgatóságából verbuválódik, de a színház fontosnak tartja a középiskolás generáció megszólítását, illetve számít a pécsi értelmiség érdeklődésére is.

A színház fesztiválszereplő és fesztiválszervező. Játszott *Romániában, Németországban, Litvániában, Szerbiában, Törökországban és Belgiumban*. 1999-től 10 alkalommal szervezte meg az *Egyetemi Színházak Fesztiválját*. Ezekon a fesztiválokon bemutatkozott több határon túli magyar együttes, és jelen volt *olasz, osztrák, litván, szerb, bolgár, lengyel, észt. orosz, szlovák, román, belga* egyetemi társulat.

A *JESZ* az évek során nemcsak működési struktúrájában professzionizálódott, hanem infrastrukturális körülményeiben is. A *Pécsi Tudományegyetem* felismerve, hogy a színházi működés közösségteremtő ereje fontos tényező lehet az egyetem imázsának kialakításában és a karok közötti integrációban, egyre erőteljesebben támogatta a színház tevékenységét, melynek eredményeképpen mára a *JESZ* a *PTE* szerves részévé vált. A *Janus Egyetemi Színház* az Egyetem stúdiószínházaként működő szervezet lett, és a szenátus által meghatározott költségvetési keretből önálló gazdálkodást folytató egységgé vált.

A színházat a rektor által kinevezett igazgató irányítja, és az igazgató tevékenységét művészeti vezető is segíti. A színház főállásban foglalkoztat két technikust és egy művészeti titkárt, így a tervezés, szervezés, műszaki kiszolgálás terén is professzionális munka folyik.

Mindezek a körülmények azt mutatják és bizonyítják, hogy a *Janus Egyetemi Színház* működése során kialakított egy létező, élő, működő színházi modellt. Ez a modell egyedülálló az országban. Hisszük és valljuk, hogy követendő példa a *Janus Egyetemi Színház* működése, mert közösséget teremt, mert hivatásos mércével mérhető művészi értéket hoz létre, mert előadásaival ezekhez jut el, mert mobilis, mindig változó és újat kereső, mert a fiatal, értelmiségivé váló egyetemi hallgatóság számára kínál az egyéni tanuláson túl közösségi munkát, közös élményt, mert hagyományt folytat és visz tovább.

A *Janus Egyetemi Színház* működése, egyetemi beágyazottsága egyedülálló a hazai felsőoktatásban. A *JESZ-t* a 20 éves folyamatos, magas művészi színvonalú munkája az európai egyetemi színházak élvonalába emelte. A színház fontos és elismert szereplője Pécs város művészeti életének, és részese a magyarországi szakmának is. Kapcsolatai kiterjednek az európai egyetemi színházak, a hazai alternatív és kőszínházak és a pécsi művészeti élet köreire.

*

A Janus Egyetemi Színház tevékenysége 2016-ban

1, Felújítások, továbbjátszott előadások

Szerelmem, Majomúr! című előadásunkat 2014 közepén mutattuk be. Keresztesi József számunkra írta a darabot, a színrevitel ősbemutató volt. A produkciót Köles Ferenc rendezte. A közönség nagyon szerette ezt a különleges atmoszférájú, látványos és elgondolkodtató előadást. Játszani azonban kevesebbet tudtuk, mint amennyire igény lett volna. A díszlet építése, bontása és a színészegyeztetés sokszor állított bennünket nehéz helyzet elé. A méreteinkhez képest nagy és bonyolult díszlet a tömbösített előadásokat igényelte volna, a Pécsi Nemzeti Színházban játszó színészek elfoglaltságai viszont sokszor nem tették lehetővé ezt a megoldást.

A helység kalapácsa a levehetetlen sikerdarab. 2014 februárjában mutattuk be a vándorszínészetről szóló kerettörténettel kiegészített Petőfi-klasszikust. 12 éves kortól szórakoztató és elgondolkodtató az előadás, és van rá igény folyamatosan. Több előadást is játszhatnánk, de az egyeztetés itt is nehéz. Rozs Tamás, az előadás zeneszerzője és élő zenésze egyre inkább budapesti színházaknak dolgozik, ezért nehéz helyet találnunk a mi előadásunk számára a naptárjában.

Az Örömcskék, vétkecskék című előadást 2016 februárjában mutattuk be. A legújabb egyetemista színészgenerációnk bemutatkozó tanulmány előadását tízszer játszottuk és több alkalommal vendéglőadásként is előadtuk. Azonban a 2016/17-es évadban már nem tarthattuk műsoron, mert a produkció két meghatározó szereplőjét fölvtették a Színművészeti Egyetemre. Az előadás minden tekintetben sikeres volt, 15 új egyetemista színészünk épült be a JESZ társulatába.

Baal című előadásunk továbbjátszása is sokszor ütközött nehézségbe. A darab díszlete, építése, bontása azt igényli, hogy tömbben játsszuk az előadást. A színészek elfoglaltságai, egyeztetési nehézségei azonban ennek sokszor ellentmondanak. Az előadás pedig problematikájával, expresszív megoldásaival egyetemista nézőink kedvence lett.

De kedvencé vált a *Retúrjegy* című produkciónk is. Az előadás nagyon közvetlenül szólítja meg a nézőt pécsiségével és a menni vagy maradni kérdésével. Az egyeztetési nehézségek miatt itt is jóval kevesebb előadást tudtunk tartani, mint amire igény lett volna.

Hamlet című munkánk azon kívül, hogy szakmailag nagyon jól sikerült előadás, közönségszereplő is. Természetesen a középiskolák szeretnék, hogy minél tovább tartsuk a produkciót műsoron. Igyekszünk ezt megtenni.

2, Új bemutató – A mizantróp

A 2016-os év fontos bemutatója volt az áprilisi premierrel megvalósult Mizantróp. A korábbi években összeszokott, több sikeres produkcióban együttjátszó (Csongor és Tünde, Hamlet) társulat újból Tóth András Ernő vezetésével vitte színre Molière darabját. (A JESZ a korábbi években már komoly sikereket ért el Molière vígjátékainak (*Tartuffe* /2005/, *Fösvény* /2011/) bemutatásával.) Az áprilisi premiért még nyolc előadás követte az évadban (a POSZT-on is játszottuk). A szakmai értékelések és a közönség is egybehangzóan kitűnőnek tartja a produkciót. Mindennél többet mond az, hogy a **7óra7** című színházszakmai portál az előadásunkat beválogatta 2016 legfontosabb produkciói közé.

3, Befogadott előadások

Befogadó programunk középpontjában már 5 éve a Pécsi Országos Színházi Találkozó áll. 2016-ben 11 előadást fogadtunk be. Ezen túl még a pécsi Lénau – ház szervezésében egy színvonalas németországi pantomim előadást láthatott a közönségünk.

Együtműködés a DBU-val (Magyarországi Német Színház – Szekszárd)

2013-ban kötöttünk szerződést, amely intézményesítette a DBU és JESZ közötti kapcsolatot. A partnerek együtműködése a magyarországi német nyelvű oktatást, színházi- és művészi tevékenységet hivatott támogatni és elősegíteni, másrészt lehetővé teszi, hogy a PTE Janus Egyetemi Színházának produkciói eljussanak a PTE szekszárdi hallgatóihoz, dolgozóihoz és oktatóihoz. 2016-ban a DBU 6 német nyelvű előadását is láthatta a JESZ közönsége, az egyetemi színház azonban nem tudott a tolnai megyeszékhelyen játszani, mert a német színház épületét felújították. 2017-ben azonban lehetőségünk lesz ezt pótolni.

POSZT

A Janus Egyetemi Színház a Zsolnay Negyedbe költözése óta helyet ad a Pécsi Országos Színházi Találkozó programjainak. Professzionális játszóhelyünk az ország legfontosabb színházszakmai találkozóján megkerülhetetlen helyszínné vált. Az utóbbi két évben nemcsak az Off program fontos előadásai, hanem versenyprodukciók is helyet kaptak nálunk. Az is hagyománnyá vált, hogy a kísérő program keretében mi is bemutatjuk egyik produkciónkat. (2016-ban A mizantróp című előadásunk szerepelt a programban) A 2016-os POSZT-on fellépett nálunk a budapesti Színház és Filmművészeti Egyetem, és szerepelt a programban többek között (lásd táblázatok!) a Gyulai Várszínház, a Kaposvári Egyetem, és a Nemzeti Színház közös produkciója, a FÜGE előadása és a Soproni Petőfi Színház bemutatója.

4, Fesztiválok, vendégjátékok

A Janus Egyetemi Színház mindig igyekszik eleget tenni a megtisztelő meghívásoknak. Különösen a magyarországi egyetemi színházak meghívásait próbáljuk elfogadni, segítve ezzel fesztiváljaik megvalósulását, s a találkozások alkalmával a tapasztalataink átadására is lehetőség nyílik. 2016-ban játszottunk a szegedi (Örömöcskék, vétkecskék) és a debreceni (A mizantróp) egyetemi színházi fesztiválon. Részt vettünk (sőt díjakat nyertünk) a komlói KASZT-on (Hamlet), Márta István meghívására pedig ősszel Szaporcán játszottunk (A helység kalapácsa) a most először megszerveződő Ormánság-Bököz Fesztiválon. Vendégjátékként, kedves meghívásra játszottuk még az Örömöcskék, vétkecskék című előadásunkat Komlón és Pécsvaradon is.

5, Színház az iskolában

Az NKA pályázata tette lehetővé, hogy sikeres előadásunk, a Hamlet felidézése, elemzése az osztályterekben folytatódhasson. A rendező (Tóth András Ernő), és az előadásból alkalmanként 1-2 színész beszélgetett a gyerekekkel, akik látták a teljes előadást. Az osztályteremben a darabból egy-egy problémát emeltünk ki a színészek segítségével, a jeleneteket felidézve. Komoly párbeszéd és vita alakult ki a felvetett problémák kapcsán. Ezeket az iskolaszínházi foglalkozásokat több középiskolában 10 alkalommal sikerült megtartanunk.

5, Jubileumi évad - húszéves a Janus Egyetemi Színház

A 2016-17-es évad a JESZ huszadik jubileumi évada. Azt gondoljuk, hogy ez a tény egy egyetemi színház életében kiemelkedő jelentőségű. Igyekeztünk olyan, a bemutatóinkban megjelenő, illetve az előadásokon túli eseményekben fölmutatható programot összeállítani, amely reprezentálja a húsz évünket, a munkánkat, a társulatot.

Megújuló honlap

A Janus Egyetemi Színház munkájáról, előadásairól, programjairól 2000 óta lehet tájékozódni egy saját fejlesztésű honlapról. Az ide látogató az ezredfordulóig minden előadást napra pontosan visszakereshet. Ez a honlap most az egyetem informatikai rendszerét és tudását felhasználva megújult, korszerűvé vált. Az új portál 2016 júniusában indult, de szeptemberben a jubileumi évadunk indulásakor vált teljessé.

Új bemutató – Kőműves Kelemen!

A 2016/17 jubileumi évadunk meghatározó eseménye a Kőműves Kelemen bemutatója volt. A témát több okból is méltónak találtuk arra, hogy ünnepünk középpontjába állítsuk: A minden áron való cselekvés, az áldozathozatal, a határok keresése és feszegetése, a maradandó alkotás létrehozása olyan kérdések felvetését jelenti, amelyek az egyetemi színház létét érintik, megválaszolásuk a színház alkotóinak mindennapos kötelessége. A darab sokszereplős, közösségi játék létrehozására alkalmas, ezáltal képes felmutatni a JESZ társulatának egészét, egységét. A történet több változatban él, többfajta színházi előadás született a ballada nyomán. A múlt század 70-es éveiben Szegeden Paál István rendezésében a JATE színpada olyan előadást hozott létre, amely korszakossá vált a magyar színháztörténetben. Az erre való utalás, a hagyomány felmutatása azt is jelentette számunkra, hogy örökösök vagyunk, hogy az egyetemi színjátszást a színházművészet lényeges részének tekintjük.

Persze, saját, önálló feldolgozását valósítottuk meg a témának. Erre az erdélyi Kányádi Szilárd, rendezőt kértük meg, akivel már több éve munkakapcsolatban voltunk. Ő rendezte a Borges novellából készült Márk evangéliuma című előadásunkat, amit 2010-ben Isztambulban is bemutathattunk az egyetemi színházak világfesztiválján. És ő volt az Úri muri című produkciónk Szakhmáry Zoltánja 2013-ban Ismerté a munkánkat, ismerté a társulatot. Őt kértük fel a Kőműves Kelemen színpadra állítására. Két munkatársat hozott magával: a koreográfus Györfi Csabát és a zeneszerző Moldován Blankát. Konceptiójukat az előadásról az alcímbe fogalmazták meg legtömörebben: mozgásszínházi oratórium. A balladát megfeleltették az ókori görög drámáknak, az előadásba vak jós és kar került és az ógörög nyelv használatával a mozgás lett a történet megértésének hordozója, a hangulati elemeket, a ritmust, a feszültséget pedig a női kórus többszólamú harmóniákat és diszharmóniákat használó különleges énekzenéje szolgáltatta. A 22 szereplő képességbeli és fizikai határait próbálgatta. De az előadás létrejött, sikert aratott. Különös örömet szerzett nekünk a Pécsi Tudományegyetem rektora azzal, hogy a Kőműves Kelemen bemutatóján adta át a húszéves színház társulatának az Egyetemi Kultúráért elnevezésű díjat.

X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál

A fesztiválon 10 egyetemi társulat vett részt. 6 külföldi (belga, észt, litván, bolgár, szerbiai magyar és orosz) és 4 magyar (szegedi, két debreceni egyetemi együttes és a JESZ)

a X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál résztvevői:

Tartui Állami Egyetem (TÜ):

Tartu Hallgatói Színház - Tartui Állami Egyetem
 Liège-i Királyi Egyetem (ULG):
Liège-i Királyi Egyetemi Színház
 Vilniusi Gediminas Műszaki Egyetem (VGTU):
 „Palépé” Színházi Stúdió
 Szófiai Egyetem (US):
Ohridski Szent Kelemen Egyetem Alma Alter Színházi Laboratóriuma
 Kemerovo Állami Egyetem (KEMSU):
Vstrecha Színház Kemerovoi Egyetem
 Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiája
 Szegedi Tudományegyetem (SZTE): *Szegedi Egyetemi Színház*
 Debreceni Tudományegyetem (DTE): *Debreceni Egyetemi Színház (DESZ):*
Vig Karma Társulata
IEAS Drama&Theatre
 Pécsi Tudományegyetem (PTE):
Janus Egyetemi Színház

Nem egyszerű az egyetemi színházaknak nemzetközi fesztiválokra részt venni, hiszen a fogadó fél az utazási költségeket nem tudja fedezni, hónapokkal az esemény előtt már dönteni kell az utazásról, és meg kell adni a produkció adatait.

Az előzetes jelentkezések alapján egy spanyol és egy kongói társulat is örömmel részt vett volna a találkozónkon. Sokáig úgy is tűnt, hogy el tudnak jönni. A műsorfüzetünkben is szerepel a két együttes. Végül a kongóiak vízumproblémákra hivatkozva, a spanyolok betegség miatt mondták le a részvételüket.

Két héttel a fesztivál megnyitása előtt kellett beugró társulatokat keresnünk. Az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiája és a Debreceni Egyetem egyetemi színházának angol nyelven játszó *IEAS Drama&Theatre* csoportja lett a helyettes. A fesztivál szerkezete ugyan ezzel megváltozott, de sikerült színvonalas és a programba illeszkedő produkciókat szerezni.

Részt vett a fesztiválon az Újvidéki Művészeti Akadémia tanszékvezetője és egy oktatója (mindketten színészek és rendezők is). Velük tárgyaltunk a következő években megvalósítható közös programról, ami előadások cseréjéből, vendégrendezésekből, közös tréningekből állna. Jelen volt még a fesztiválon az Egri Egyetemi Színház vezetője és eljöttek a fesztiválunkra oktatók és hallgatók a Debreceni Egyetemről is.

A fesztiválon alapjaiban a társulatok egymást nézték. Ez természetes is, hiszen így ismerhették meg egymás munkáját, így nyertek tapasztalatokat. De voltak külső nézőink is, egyetemisták, egyetemi oktatók, városi értelmiségiek (tanárok). Érdeklődés és öröm volt számunkra, hogy Decsi Tamás orvosprofesszor a fesztivál teljes programját megnézte.

A JESZ 10. fesztiválján angol, észt, litván, bolgár, francia, orosz és magyar nyelven szólaltak meg az előadások. A színházi találkozó közlekedő nyelve az angol volt. A szakmai értékelésekkor tolmács fordított, az egyéb kommunikációs helyzetekben azonban a JESZ jelenlegi és volt tagjai és dolgozói képesek voltak a megértést biztosítani.

A fesztivál résztvevőinek összlétszáma (társulatok, szervezők, önkéntesek, meghívottak): **130 fő**

nézőszámok és előadások:

Morfium (Tartui Egyetemi Színház) JESZ:	85 fő
Tapétának lenni (Liege-i Királyi Egyetemi Színház):	90 fő
A Démon Gyermekai (SZESZ):	80 fő

Rómeó és Júlia (Alma Alter Színházi Laboratórium):	55 fő
Az öltöny („Palépé” Színházi Stúdió):	85 fő
A baglyok gyöngédsége (Vstrecha Színház):	90 fő
Nyilas Misi extázis (Víg Karma):	75 fő
Barna Bölény (IEAS Drama&Theatre):	60 fő
Étkezni emberi dolog (Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémia):	80 fő
Kőműves kelemen (JESZ):	90 fő
Összesen:	790 fő
szakmai tanácskozáson, a megnyitón és díjkiosztón résztvettek:	255 fő

Összlétszám: 1045 fő

A fesztivál programjai a terveknek megfelelően, zökkenőmentesen megvalósultak. A régi és az új partnerekkel (Corso Hotel, Room Bistro, Bóbita Bábszínház, Zsolnay Negyed) minden tekintetben sikeres volt az együttműködés. A helyszínek felkészültek voltak, minden program időben és pontosan lezajlott. A Janus Egyetemi Színház és a Bóbita Bábszínház fogadta be a produciókat. Ezek a játszóhelyek esztétikájukban, térbeli elhelyezkedésükben, műszaki felkészültségükben és infrastrukturális adottságaikban kitűnően tudták szolgálni az egyetemi találkozó produktumainak közönséggel való találkozását. A Room Bistro JESZ-hez való közelsége, konyhája, ételkínálata, udvarias kiszolgálása, a Corso Hotel földrajzi közelsége, minőségi szállása és a Zsolnay Negyed Apostolos terme (a szakmai beszélgetések színhelye) pedig méreteivel, eleganciájával teremtette meg a résztvevők magas szintű komfortérzetét. A fesztivál szervezettségével, logisztikájának átgondoltságával, helyszíneinek európai színvonalával egységet, kompakt megoldást nyújtott a résztvevőknek.

A fesztivál szerkezete, ritmusa a délutáni/esti 3/4 előadásból és a délelőtti szakmai értékelésből adódott. Az utolsó este közösségi programja (az előadások után koncert és tánc) lehetővé tette a fesztiválozók oldott ismerkedését, együttlétét, míg a délelőtti szakmai beszélgetések az előadások ismeretében tudták bővíteni egymás munkájának, munkamódszereinek megismerését és a kölcsönös tapasztalatszerzést. A két zsűritag (*Balogh Erika*, Jászai-díjas színész, az Aranytíz Kultúrház ügyvezetője és *Czajlik József*, rendező, a Kassai Teátum igazgatója) tapintatos, de őszinte értékelő mondatai, kérdései többoldalú beszélgetéssé bővítették a fórumot.

Az előadásokról fotók, videók készültek és rövid kritikák, amit a következő nap már közzé tettünk. A szakmai beszélgetéseken a zsűri professzionális elemzéseket és bírálatokat mondott a társulatok munkájáról, többször élénk szakmai vita bontakozott ki. A kiosztott díjakat, okleveleket mindenki megleléssel fogadta. A társulatok tagjai megismerték egymás munkáját, körülményeit, és személyes kapcsolatok, barátságok alakultak ki. *Összességében megállapítható, hogy Janus Egyetemi Színház tartalmi (színház szakmai) és infrastrukturális színvonala az európai élvonalban van.*

Évfordulós kötet – JESZ20

A színház világa a pillanat világa, az itt és most világa. A jelen idejű hús-vér emberi cselekvéseket az emlékezet, a kritika, a képi rögzítő eszközök csak tökéletlenül képesek időtlenné tenni. Mégis a színházi emberben is él a vágy, hogy alkotásai fennmaradását biztosítsa.

A Janus Egyetemi Színház fennállásának 10. évfordulójára jelentetett meg először kötet, melyben megszólalnak az alkotók, színészek, a színház munkáját segítők, az értő közönség, és megtalálható a kötetben a JESZ addigi összes munkájának

színlapja néhány fotóval. A könyv A JESZ (A Janus Egyetemi Színház tíz éve) címet viseli.

Úgy gondoltuk, hogy a 20. évfordulónk méltó megünneplését fogja erősíteni, ha megjelentetjük a JESZ20 (A Janus Egyetemi Színház húsz éve) című kötetet.

A könyv tartalmaz két nézői értékelést (Ágoston Zoltán, a Jelenkor főszerkesztője és Rózsa András nyugalmazott főlevéltáros tollából). Az írások visszaidéznek a látott előadásokat. A kötetben megtalálhatjuk a Janus Egyetemi Színház történetét, amit Mikuli János írt meg. A JESZ előadásait elemző kritikákból egy válogatás került a kiadványba, és a második tíz év összes előadásának színlapjait és az utolsó tíz év munkatársainak adatait is tartalmazza a könyv.

A színpadon túl – Inhof László fotókiállítása

Inhof László a Janus Egyetemi Színház alapító tagja. Szinte a kezdetektől ott volt a kezében valamilyen képrögzítő eszköz a próbákon, a vendéjátékok, fesztiválszereplések alkalmával, az évadzárókon és egyéb eseményeken. Legtöbbször nem az előadásokat fotózta, hiszen azokban színészként részt vett, hanem a készülődés, a ráhangolódás, az együttlétek pillanatait rögzítette. Több ezer kép halmozódott fel. 2016 decemberében nyílt ezeknek a képeknek a válogatásából kiállítás a JESZ közönségfogadó folyosóján.

Új bemutató - Kohlhaas

Jubileumi évadunk második bemutatóját a fiatal Zakariás Máté rendezi. A próbák zajlanak, a bemutatót 2017. február 27-ére tűztük ki. Brecht darabja után (Baal) most is nagy fába vágja a fejszéjét Zakariás csapata. Kohlhaas Mihály története sok irodalmi feldolgozásban fogalmazódott meg. Gyötrő kérdései máig aktuálisak, a fiatalok számára megkerülhetetlenek (kitartás, hűség, bűn, igazság). A JESZ megpróbálkozik a saját Kohlhaas-történetét megfogalmazni és a színpadon megjeleníteni. A próbák izgalmasak.

*

2016-ban a Janus Egyetemi Színház 95 előadást mutatott be, ebből 67 volt saját produkció, és 29 alkalommal vendégtársulat játszott. A nézők száma összesen 5761 fő volt. 8 produkciónk előadásainak megvalósulásában összesen 74 fő vett részt.

Ebből 23 fő a Pécsi Tudományegyetem jelenlegi hallgatója 19 fő a PTE-n már diplomát szerzett, 6 fő PTE-es dolgozó és 29 fő hivatásos művész.

A Janus Egyetemi Színház 2016. évi előadott produkciói

Sorszám	Az előadás szerzője	Az előadás címe	Az előadások száma (db)
Műsoron tartott produkciók			
1.	Petőfi Sándor	Helység kalapácsa	5
2.	Shakespeare	Hamlet	11
3.	Kersztési József	Szerelmem, Majomúr avagy nagy esők Londonban, Afrikában	2
4.	Kelemen Kristóf	Retúrjegyet!	5
	Brecht	Baal	8
2016. évi bemutatók			
1.	Kóka, Nagy	Örömcsekkék, vétkecskéék	10
2.	Moliere	A mizantróp	17
3.		Kőműves Kelemen	9
Összesen:			67

A Janus Egyetemi Színház telephelyen kívül előadott produciói 2016-ban

Sorsz.	Az előadás címe	Helyszín	Az előadások száma (db)
Telephelyen kívül			
1.	Örömcsekkék, vétkecskéék	Szeged	1
2.	Örömcsekkék, vétkecskéék	Komló	1
3.	Örömcsekkék, vétkecskéék	Pécsvárad	1
4.	Hamlet	Komló	1
5.	A mizantrop	Debrecen	1
6.	A helység kalapácsa	Szaporca	1
Összesen:			6

Janus Egyetemi Színházban vendégszereplő hazai és külföldi társulatok és producióik 2016-ban

Sorszám	A társulat neve	Alkalm	A társulat székhelye	Az előadás címe	Az előadások száma
Hazai társulatok: 18 társulat (3alkalommal kooperációs munkában), 19 előadása 2 fesztivál és 4 (2 nap) vendégjáték alkalmából					
1.	Deutsche Bühne Ungarn	vendégjáték	Szekszárd	<i>Berlin</i>	2
2.	Deutsche Bühne Ungarn	vendégjáték	Szekszárd	<i>Bölcs Náthán</i>	2
3.	Deutsche Bühne Ungarn	vendégjáték	Szekszárd	<i>39 lépcsőfok</i>	2
4.	Gyulai Várszínház, a Kaposvári Egyetem, és a Nemzeti Színház (kooperáció)	POSZT	Gyula, Kaposvár	<i>PSYCHÉ</i>	1
5.	Színház- és Filmművészeti Egyetem (V. éves színművész hallgatói)	POSZT	Budapest	<i>Solaris</i>	2
6.	FÜGE (Függetlenül Egymással Közhasznú Egyesület)	POSZT	Budapest	<i>A nagybögő</i>	1
7.	Faludi Ferenc Diákszínpad (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma)	POSZT	Pécs	<i>Nem nővünk fel</i>	1
8.	Budapest Counterpoint III. TITANIUM	POSZT	Budapest	<i>Mindegy</i>	1
9.	Békéscsabai Jókai Színház	POSZT	Békéscsaba	<i>Mario és a varázsló</i>	1
10.	FAQ társulat és a Manna Produkció (kooperáció)	POSZT	Budapest	<i>A hahagáj</i>	1
11.	Manna Produkció	POSZT	Budapest	<i>Emigránsok</i>	1
12.	Anyaszínház	POSZT	Budapest	<i>Woyczek</i>	1
13.	SaSz (Sanyi és Aranka Színház) Alkotóműhely és a 42. Színház (kooperáció)	POSZT	Budapest	<i>Összkomfort</i>	1
14.	Soproni Petőfi Színház	POSZT	Sopron	<i>Švejk vagyok!</i>	1
15.	Országos Szlovák Önkormányzat Vertigo Szlovák Színház	POSZT	Budapest	<i>A kutyusról és cicusról</i>	1
16.	Szegedi Egyetemi Színház	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Szeged	<i>A Démon Gyermek</i>	1
17.	Víg Karma - Debreceni Egyetemi Színház	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Debrecen	<i>Nyilas Misi Extázis</i>	1
18.	IEAS Drama&Theatre (Debreceni Egyetemi Színház)	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Debrecen	<i>Brown Buffalo/ Barna Bölény</i>	1
Külföldi társulatok: 7 társulat, 7 előadása, 1 fesztivál és 1 vendégjáték alkalmából					
19.	Tartu Hallgatói Színház (Tartui Állami Egyetem)	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Tartu, Észtország	<i>Morfium - Morphium</i>	1
20.	Liège-i Királyi Egyetemi Színház	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Liège, Belgium	<i>Tapétának lenni - To be a Wallflower</i>	1
21.	Ohridski Szent Kelemen Egyetem Alma Alter Színházi Laboratórium	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Szófia, Bulgária	<i>Rómeó és Júlia - Romeo and Juliet</i>	1

		Fesztivál			
22	„Palépe” (Padlás) Színházi Stúdió (Vilniusi Gediminas Műszaki Egyetem)	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Vilnius, Litvánia	<i>Az öltöny - The Suit</i>	1
23	Vstrecha Színház (Kemerovo Állami Egyetem)	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Kemerovo, Oroszország	<i>A baglyok gyöngédsége - The Tenderness of the Owles</i>	1
24	Újvidéki Művészeti Akadémia	X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál	Újvidék (Novi Sad), Szerbia	<i>Étkezni emberi dolog - To Eat is Human</i>	1
25	Compagnie Bodecker & Neander – Pantomim Duó	vendégjáték (szervező: Lenau Ház Pécs)	Berlin, Németország	<i>Déjà vu?</i>	1
Vendégtársulatok előadásai összesen:					összesen: 29 előadás

<http://jesz.pte.hu/>

Pénzügyi mutatók, 2016

Bevételek:

EMMI pályázati támogatás	5 000 ezer forint
NKA produkciós pályázat (Hamlet az iskolában, Kőműves Kelemen)	1 050 ezer forint
1%	50 ezer forint
<u>EMMI hiánypótló pályázata</u>	<u>1 000 ezer forint</u>
Összesen:	7 100 ezer forint

Kiadások

A továbbjárt és az új bemutatók előadóművészeti tevékenységére	3860 ezer forint
A továbbjárt és az új bemutatók dologi költségeire	679 ezer forint
<u>működési költségekre</u>	<u>550 ezer forint</u>
Összesen:	5 089 ezer forint

A JESZ finanszírozása alapítása óta két pilléren nyugszik: az egyik az egyetem támogatása, a másik az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* pályázati tevékenysége.

2016. évben a *Janus Egyetemi Színház* a **PTE 24500 ezer** forinttal támogatta. Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér). Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Meggyőződésünk, hogy egyedülálló színházi modellünk példaértékű és követésre méltó, de az egyetemi költségvetésünk jelentős csökkenése és a pályázati lehetőségek szűkülése miatt egyre nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk az előadások kiállításáért és a színház „láthatóságáért”. Ezért kérjük a pályázati támogatást.

*

Programunk 2017-ben

1, Műsoron tartott produkciók

2014 februárjában mutattuk be *A helység kalapácsát*, s már túl vagyunk 25 előadáson. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a darab még sokáig játszható, szórakoztató, sikerprodukciója a színháznak. Az igények és az egyeztetés függvényében műsoron tartjuk a produkciót.

A két klasszikust, szakmailag is elismert és a közönség számára is kedves darabunkat mindenképpen tovább kell játszsanunk: *Hamlet*, *A mizantróp*. Reméljük, bírjuk majd.

2016-ban, már a jubileumi évadban elkészült bemutatóinkat (*Kőműves Kelemen*, *Kohlhaas*) természetes, hogy műsoron fogjuk tartani. Bízunk benne, hogy sokszor fogjuk tudni megmutatni a közönségünknek.

2, Jubileumi évad - húszéves a Janus Egyetemi Színház

Generációs estek

A Janus Egyetemi Színház 20 éves története során egyetemista színészek generációi váltották egymást. Köztük többen kőszínházi színésszé váltak, ismert művészek lettek. A jubileumi évadunk során azt tervezzük, hogy színészeink közül néhányat felkérünk, hogy kortársaikkal hozzák el legizgalmasabb szövegeiket, verseiket, támogassák meg ezt zenével, ritmussal, dallammal. Legyenek együtt újból a régi játszótársak. Idézzék fel a mostani közönségnek, a mostani JESZ-eseknek a régi előadásokat, a régi hangulatokat. Köles Ferenc, Ács Norbert, Adorjáni Bálint, Molnár Tamás, László Virág, Czéh Dániel lennének azok, akik köré egy-egy előadást szervezünk.

Új bemutató - Fluxus

A Janus Egyetemi Színház megalakulásától rendszeresen mutatott be avantgárd szerzőket, szövegeket. (Eiffel-torony násznépe, Gyász szív, Majakovszkij misztérium, Én, Kassák Lajos, PróbaDaDa stb) Ezek az előadások a társulat egészét megmozgatták, a színészek képzését nagyban segítették, és a közönség is mindig szerette a produkciókat. Jubileumi évadunkban is folytatjuk ezt a hagyományt, és Fluxus címmel Tóth András Ernő rendezésével avantgárd előadást hozunk létre.

Új bemutató – Medvevár

Ezzel a bemutatóval zárjuk a jubileumi évadunkat, és ez a premier a Pécsi Tudományegyetem alapításának 650. évfordulójára szervezett ünneppsorozat egyik eseménye is lesz. A darabot Keresztesi József írja számunkra Janus Pannoniusról. A most készülő szövegről jelen pillanatban talán az alcím árulkodik legjobban: tragikomédia a pannóniai János püspök végső futásáról és elragadtatásáról. Rendezőnek Kocsis Gergelyt, a Katona József Színház Jászai-díjas művészt kértük fel, aki a Színművészeti Egyetem tanára is. Ő több korábbi előadásunkban (*Hetvenkedő katona*, *Mirandolina*, *Küklopsz*) játszott, ismeri a munkánkat és a társulatot. A mai társulatunk meghatározó tagjai mellett a darabba olyan ismert színészeket kérünk fel, akik tőlünk indultak, a JESZ tagjai voltak (Köles Ferenc, Adorjáni Bálint, Czéh Dániel) Az előadást a Pécsi Püspökséggel

együttműködve szeretnénk létrehozni, elképzelhető, hogy az augusztusi premierre a püspöki palota kertjében kerül sor.

3, Új bemutató – LEXIKON

A darabot Tolnai Ottó írásainak felhasználásával Ricz Ármin rendezi, és a bemutatót 2017 őszére tervezzük. A produkció a Janus Egyetemi Színház és az Újvidéki Művészeti Akadémia közreműködésével jönne létre.

A tavaly ősszel Pécsen megrendezett X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál egyik fő hozadékának tekintjük, hogy sikerült tovább bővíteni a JESZ kapcsolatait a magyar nyelvű színházi felsőoktatási intézményekkel. Eddig budapesti, marosvásárhelyi, kaposvári oktatók, friss diplomás vagy éppen végzős hallgatók dolgoztak, dolgoznak nálunk, akár színészként, akár rendezőként, dramaturgként vagy tréninget vezető oktatóként. Ebbe a körbe kapcsoljuk most be az Újvidéki Művészeti Akadémiát és felkértük Ricz Ármint, az iskola egyik tehetséges színész-rendező hallgatóját, hogy a 2017/2018-as évadot kezdje nálunk, egy tréning táborra alapozott, az itt kipróbált és az itt játszókra kitalált technikák felhasználásával készülő, Tolnai Ottó szövegekre építő előadás megrendezésével. Tolnai Ottó, elsősorban a Jelenkor irodalmi folyóirat és a PTE Irodalomtudományi Tanszékének köszönhetően ismert, kedvelt szerzőnek számít Pécsen, és két éve a Nagy József által rendezett Wilhelm-dalok sikere bizonyította, hogy akár versei, akár novellái kifejezetten alkalmasak a bátor, friss dramaturgiájú színházi feldolgozásra. A Lexikon egyelőre munkacím, utalva Tolnai Ottó Új Világlexikonjának véges számú, de minden egyes bekezdésben a végtelent kereső „szócikkeire”.

3, Új bemutató - Iskoladráma

A 2017-es év kétséget kizáróan egyik legfontosabb kérdése, hogy a reformáció nagy évfordulója, annak egyházi és világi megünneplése megérinti-e a mai fiatalokat. A modern színházi életben a protestáns hagyomány csak bonyolultan és áttételesen érhető tetten, pedig a magyar nyelvű színházi szövegeknek és a mai értelemben vett színházi formáknak a gyökerei - ha nem is kizárólagosan - már megjelentek a XVII-XVIII. századi kollégiumi oktatásban. Az iskoladráma fontos eszköze volt tananyagban megjelenő erkölcsi tanulságok tudatosításának, egyúttal kiváló gyakorlótérként működött a valódi irodalmi tehetségek kibontakozásához. A Janus Egyetemi Színház 2017 őszén, a nagy évforduló tiszteletére műsorra kíván tűzni ezekből a szövegekből egy tematikus, dramatizált válogatást, feltétlen szem előtt tartva és alaposan megvizsgálva a modern színház eszközeivel azt a mára elfogadott irodalomtörténeti megállapítást, miszerint az iskoladráma az egyik legjobb lehetőség a diákoknak arra, hogy saját identitásukat alaposan és bátran átgondolják, azt adott esetben erősítsék, netán csak a protestáns kultúra fényében szemléljék.

4, Befogadó program

Szerződésünk szerint 2017-ben is folyamatos lesz a produkcióink kölcsönös cseréje a *Magyarországi Német Színházzal (DBU)*. A szekszárdi nemzetiségi teátrum egyre több előadását lehet látni a JESZ-ben, amelyre a németül tanuló középiskolások és egyetemisták is szívesen jönnek. Célunk, hogy az előadások

látogatására egyre inkább megnyerjük a Pécsen tanuló német ajkú egyetemistákat is. A JESZ Szekszárdon 2017-ben A mizantróp és a Kohlhaas című előadásait tudja és fogja megmutatni.

A POSZT idén hatodik alkalommal tervezi a Janus Egyetemi Színházzal, mint a színházi találkozó helyszínével. Most is arra számítunk, hogy a hazai és magyar nyelvű külföldi színházi előadásait fogjuk vendégül látni, de az sincs kizárva, hogy idén is helyszíne lehet a JESZ versenyprodukciónak.

Továbbra is helyet adunk a *bohócdoktorok képzési* programjainak, tréningjeinek.

Idén is tervezzük több alternatív, kísérleti előadás befogadását.

A pécsi középiskolai diákszínházi színészi és színvonalas. A *Művészeti Gimnázium*ban ráadásul tánc- és drámatagozat is működik. Az ő előadásait rendszeresen befogadjuk

Ezen kívül tervezzük, hogy idén is helyet adunk a *kortárs tánc* pécsi képviselőinek.

A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara szomszédságában dolgozunk. Az együttműködés természetes. A JESZ díszletek, installációk, zenei segítség kérdéseiben a Kar oktatóihoz és hallgatóihoz fordul, mi pedig, ha kérjük, teret adunk a képzőművészeti és zenei vizsgabemutatóinknak.

5. Vendégszereplések

A Janus Egyetemi Színház nemzetközi kapcsolatrendszere kiterjedt és élő. Különösen igaz ez most, amikor tavaly sikeresen megszerveztük a X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztiválunkat. 2017-ben is szeretne a Janus Egyetemi Színház külföldön bemutatkozni. A több helyről érkező meghívások közül a Litvániából jövő a legkonkrétabb. Kőműves Kelemen című előadásunkat várják a fesztiváljukra Vilniusba. Az útiköltséget kell előteremtünk. Kapcsolataink belga, orosz, bolgár, egyetemi színházakkal az év során szintén konkrét meghívásokká érhetnek. Szintén a jubileumi fesztiválunk adott rá alkalmat, hogy az Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémiájával felvegyük a kapcsolatot. A versenyprogramunkban Ricz Ármán monodrámája szerepelt, de vendégül láttunk a fesztiválunk ideje alatt a Művészeti Akadémiáról tanárokat is, akikkel megbeszéléseket folytatva körvonalazódni látszik az együttműködés lehetősége. Ez előadások cseréjében, képzési programokban és rendezők meghívásában ölthet testet.

A hazai meghívások tekintetében örömmel teszünk eleget a magyarországi egyetemi színházak (Szeged, Debrecen) felkéréseinek. Budapesten régen mutatkozott be a JESZ. 2017 tavaszára azonban körvonalazódik egy vendégszereplés a Műegyetem Székény Színházában.

*

A *Janus Egyetemi Színház* stabil alapokkal rendelkező, tudatosan építkező, dolgozni akaró és tudó alternatív színház. A szakmai munka színvonalának megőrzéséhez, a színház kísérletező és megújító szándékának megtartásához azonban továbbra is szükségünk van a Minisztérium támogatására. Abban bízunk, hogy az *EMMI* színházi alapjának kuratóriuma mérlegre téve eddigi munkánkat, törekvéseinket, küszködésünket és kitartásunkat, újból támogatást nyújt színházunknak.

Pécs, 2017. január 25.

Mikuli János
kuratóriumi elnök
a JESZ igazgatója

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány tervezett költségvetése 2017-ben

Kiadások

1. Az színházi előadások létrehozásához	
<i>a./ új bemutatók</i>	
Dologi kiadások	1000e Ft
Megbízási díjak	2000e Ft
<i>b./ Futó produkciók műsoron tartása</i>	
Megbízási díjak	500e Ft
Dologi kiadások	500e Ft
3. Műhelymunkához (tábor és tréning)	500e Ft
4. Működési költségekhez	
<i>dologi kiadások, megbízási díjak</i>	500e Ft
<hr/>	
<i>Kiadások összesen</i>	<i>5000e Ft</i>

Bevételek

2. Egyéb pályázatok /NKA/	7500e Ft
3. Szponzoráció	400e Ft
4. 2016-ból áthozott összeg	100e Ft
Összesen	1 250e Ft

*

2017. évben a *Janus Egyetemi Színházat* a *PTE* továbbra is támogatni fogja, és valószínű, hogy a *JESZ* költségvetése 25 millió forint körül lesz.

Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg. (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér) Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány, a *Janus Egyetemi Színház* programjának megvalósításához, a költségvetés tervezete alapján, **5 000 ezer forint** elnyeréséért nyújtja be a pályázatát.